

Nr. 121 (893) IV m... D E D E L S T O R F.... 1948. VI. 4. penktadienis

Senatas priėmė išileidimo į JAV-bes įstatymą

JAV-bių senatas priėmė įstatymą, pagal kurį 100.000 DP bus įleisti į JAV-bes. Šie 100.000 DP bus įleisti per 2 metus, ir pusė jų turės būti kilę iš rytų Europos. Firmenybė bus teikiama žemės ūkio darbininkams.

Įstatymas bus dabar perduotas reprezentantų rūmams priimti; vėliau jis bus svarstomas bendrame kongreso posėdyje ir jį priėmus, bus patiekta pasirašyti prezidentui.

Milžiniškas kariuomenės biudžetas

JAV-bių reprezentantų rūmai priėmė didžiausią JAV-bių istorijoje taikos meto sausumos kariuomenės ir karo aviacijos biudžetą ateinantiems metams 6,5 milijardų dol. sumai. Krašto apsaugos ministeris Forestall rūmuose, pastebėjęs, kad tarptautinė padėtis šiuo momentu esanti pablogėjusi, pareiškė, jog TSRS-ga turi tokias milžiniškas armijas, kad ji galinti per trumpą laiką ne tik užplusti visą Europą, bet ir užimti Korėją ir Kiniją. Šitokiai padėčiai esant, JAV-bės noroms-nenoroms turinčios ginkluotis ir įvesti savo gyventojų visuotinę karinį apmokymą. Baigdamas Forestall pasakė: "Laikas dirba mūsų nenaudai".

Rytoj reprezentantų rūmai svarstys karo laivyno biudžetą, siekiantį 3,6 milijardų dol. metams. Norima padidinti karo laivų skaičių iki 2600 vienetų. Karo laivyne turės pusė milijono vyrų. Numatoma pastatyti didžiausią lėktuvnešį pasaulyje. Karo laivyno vadas ta proga pareiškė, kad JAV-bių karo laivyno flotilija Viduržemio jūroje laikoma ne amerikiečių karių evakuacijai, bet ši flotilija esanti kautynių parengties stovyje ir kiekvienu metu pasirengusi karą nęgstančių valstybių eventualų puolimą.

-Reprezentantų rūmų finansų komisija projektuoja sumažinti Europos atstatymo plano išlaidas 25%, t.y. numatytos išlaidos 12 mėn. turėtų pakakti 15 mėn.

Kautynės Palestinoje nesiliauja

Saugumo Taryba, nedalyvaujant TSRS-gos ir Ukrainos atstovams, nutarė pavesti Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus p-kui grovui Bernadotte sudaryti paliaubas tarp arabų ir žydų. Tam darbui, Saugumo Tarybos nuomone, užtektų 3-4 dienų.

Bernadotte šias funkcijas jau vykdo; jis šiuo metu Jeruzalėje veda derybas tarp arabų ir žydų.

Nežiūrint į tai, kovos tarp arabų ir žydų tęsiasi. Žydai puolė Jeruzalės senamiestį, bet būvė su nuostoliais atmušti; žuvo per 100 žydų. Kitose vietose tik smulkūs susirėnimai.

Komentuodama Londono konferencijos nutarimus, anglų spauda rašo, kad vakarų Vokietijos steigiamas susirinkimas įvyks š.m. rugsėjo mėn. 1 d., o vyriausybę galima bus sudaryti tik sekančių metų pavasarį. Prancūzų spauda yra nutarimais nepatenkinta, nes JAV-bės nedavusius pakankamai kariškų garantijų Prancūzijai. Pagal šią spaudą vakarų Vokietijos vyriausybės sudarymą iššauks sovietų reakciją, o jos pasėkės gali neigiamai atsiliiepti į Prancūziją. Parlamento užsienio reikalų komisija net išreiškė Bidault savo nepasitikėjimą, nes komisija nebuvo informuota apie konferencijos eigą, o ir be to, Prancūzija nepasiekusi konferencijoje savo reikalavimų patenkinimo.

-Prancūzijos parlamentas 402:183 balsų santykiu išreiškė min. pirn. Chunanui savo pasitikėjimą, ryšium su vyriausybės nutarimu taupo sumetimais atleisti iš tarnybos 150.000 valstybės tarnautojų. Komunistai balsavo prieš atleidimą.

-D.Britanija suteikė Prancūzijai 10 mil. sv. sterlingų paskolą, kad Prancūzija galėtų šiais metais užpirkti prekių sterlingo bloko šalyse.

Aukštieji rūnai atmetė įstatymą

Aukštieji rūnai 181:28 balsų santykiu atmetė š.m. vasario mėn. žemesniųjų rūnų priimtą įstatymą numatantį 5 metų laikotarpyje bandymo tikslams netaikyti mirties bausmės žmogžudžiams. Įstatymas bus gražintas žem. rūnams. Min. kabinetas tuo reikalu susirinko posėdžio.

Žinios iš Vokietijos

Generolai Clay ir Robertson tarėsi su vokiečių valdininkais dėl atlyginimo didumo nustatymo, įvedus naują valiutą.

-Amerikiečiai atmetė rusų protestą dėl to, kad amerikiečių naikintojas sekė rusų keleivinį lėktuvą Berlyno - Žüricho ruože. Rusų lėktuvas buvo nuo nustatyto ruožo nukrypęs ir amerikiečiai radaro aparatais tai nustatė, pakilo į orą, kad rusas dar labiau nuo linijos nenukryptų.

-Rusai Berlyno areštavo vieną amerikiečių valdininką.

-Gen. Sokolovskis pranešė komunistėjančiai SED partijai, kad rusai nieko nedarys, kas sutrukdytų rytų ir vakarų Vokietijos sujungimui. Sokolovskis pažadėjo vokiečiams prarasti demokratinius rinkimus, nebenušavinti žemę ir turtus ir išdalinti neturtingiems drabužių ir avalinės

-Baverijoje amerikiečių teismo sprendimu pakarti 7 vokiečių gydytojai už nusikaltimus prieš žmoniškumą. Pakartųjų tarpe buvo Hitlerio asmens gydytojas dr. Brandt.

-Potvyniai JAV-bėse ir Kanadoje neatslūgsta. Užsentas Kanados ministras Wancovner. JAV-bių reprezentantų rūnai nutarė atleisti 17 milij. dol. nukentėjusiems šelpti.

%%%

(Žingsniai" aukštesniajai mokyklai) VI klasė.

Prof. Vaclovas Biržiška: Lietuvių pasaulietinės literatūros užuomazgos (N 9)

Seniausias lietuviškas laikraštis ir jo redaktorius N.P. Osternejeris (N 10). Pirmoji Amerikos lietuvių knyga (N 11). Pirmasis lietuviškas aritmetikos vadovėlis ir jo likimas (N 11). Prie K.R. Jurgėlos straipsnio apie Mažvydo katekizmo datą (N 11). Seniausioji lietuviška knyga, išspausdinta Vilniuje (N 12).

"Šunusis Kauno burmistras" ir "Kauno chirurgas" (N 13). Lietuvos ir lietuviškos knygos naikimo istorija (N 14).

A.Sanušis: Kun. Antano Vienažindžio gyvenimo kelias ir kūryba (N 10). Vienažindžio dainos (NN 10 ir 11).

VII k l a s ė

Vydūnas: Pamirštamas Birutininkas (N 10).

VIII k l a s ė

Vydūnas: Skirtingo žmonių elgesio priežastis; Vydūno kalbos ypatumai (N 9). Šviesos ir gyvybės slėpiningumas (Nr 13).

Balys Sruoga: B. Sruoga mirė (N 10). Apie B. Sruogą ir jų kūrinių ištraukos (N 13).

Dr. J. Kantrinas: Prūsai ir jų kalba (N 12).

L i e t u v i ū k a l b a i i d i s t i l i s t i k a i:

Vydūno raštų kalbai (NN 9 ir 10). V.Čižūnas-Gyvojo žodžio kultūros ugdymas (N 12). A.Rinkūnas-Lituanistikos dalykų dėstymas ir lietuvių (Nr 13). Dr. J. Kantrinas - Prūsai ir jų kalba (N12). Dėl Vienažindžio kalbos (medžiaga literatūros teorijos stilistikai) (N11).

Skyriuose "rašytasis žodis" ir "mokslas ir menas" duodama įvairių mokslų šakų smulkesnių žinių.

Lietuvos istorijai ir visuomenės mokslui eiti:

30 metų kaip Lietuva nepriklausoma paskelbta (N12). Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo akto originalo fotografija ir Nepriklausomybės akto skelbėjai (N 13). K.A. Praeitis kartoja (švednetis) (N 13).

Arnold I. Toynbee- Pasaulio kultūros susidūria (NN 13-14).

Prof. M. Mackevičius - Teisė ir smurtas (N 13,14). Lietuvos ir T.Rusijos santykių juridinė apžvalga (N 14).

Vilniaus Kelmas-Lenkišką knygą lietuviškai paskaičius (NN 11 ir 15).

V.Čižūnas-Apie tautos būdą ir likimą"(Nuo k. N 10 kas numeris).

G e o g r a f i j a i: Doc.T.Daukantas-Argentina(Nuo N 9 beveik k-mo nr.)